

VOGELS AAN DE ANDEREKANT VAN DE WERELD.

Van half december '84 tot eind maart '85, waren mijn vrouw en ik in Nieuw-Zeeland op bezoek bij twee van onze kinderen met hun gezinnen, die wonen in New-Plymouth, op het Noord-Eiland New-Plymouth ligt aan de Z.W.-zijde van Taranaki aan de voet van de Mount-Egmond, een niet werkende vulkaan bij de Tasmanzee. De grote zeeën rondom Nieuw-Zeeland tot aan de Zuidpool en Noordelijk tot aan Polynesië hebben een groot aantal eilanden die veel zeevogels tellen, het belangrijkste deel van de vogelstand van het land: Pinguins, stormvogels, albatrossen, aalscholvers, meeuwenjagers, fregatvogels e.d. Aalscholvers en de trekkers uit Siberië bevolken ook de zeer lange kusten met hun vele inhammen, fjorden en schiereilanden.

Vooral 't Noord-Eiland is vulkanisch en ligt op een z.g. breuklijn. Er zijn daar veel grote kratermeren.

De uit Australië ingevoerde Zwarte Zwaan voelt zich op deze meren goed thuis en vermeerdert zich explosief.

Deze hele streek bevat veel zwavelbronnen en geysers zoals in IJsland. Merkwaardig is dat daar op de hete grond stielkluten voorkomen. En dat terwijl de hitte van de grond zelfs door onze schoenen heen kwam.

Tussen het meer van Rototva en Rotoiti is een verbindingskanaal dat snelstromend is en rijk aan vis, forel b.v. Daar komen veel vogels op af. Ik zag er vele Kleine Aalscholverszwart, wit front en bonte; Witkop Reigers, Bonte Stielklut, Grijs Eend, een soort Toppereend en de Nieuw-Zeelandse Dodaars met jongen op de rug.

De meest voorkomende stootvogel de Harrier, een kiekendiefsoort. Ik telde er dan zes s' morgens om 8 uur, van de grond opstijgend voor hun morgenvlucht over vaak zeer grote afstanden.

Er zijn heel weinig prooivogels op het Noord-eiland. Een uil heb ik op aanwijzing met 3 jongen gevonden. Het was de More-Pork (Ninox Novacseelandia) zijn geluid is als zijn naam.

Ondanks veeteelt en boerderijen zijn er weinig zwaluwen. Een keer kon ik er een aantal op een draad fotograveren: de Welcome Swallow (Hirundo neoxeana) op onze Boerenzwaluw gelijkend.

Je vindt in Nieuw-Zeeland 3 soorten Kiwi's te weten:

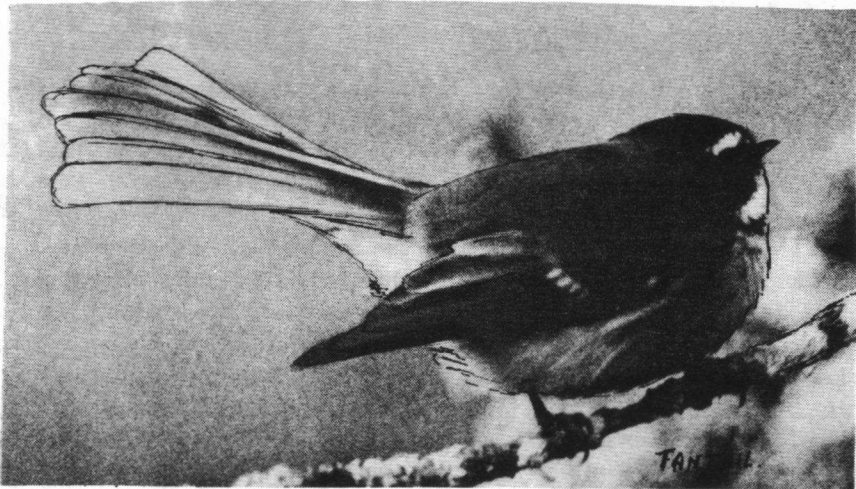
1. de bewoners worden zo genoemd;
2. de tegenwoordig algemeen bekende vrucht;
3. de nationale vogel.

Deze laatste, een vleugelloze grondvogel, is een echte nachtvogel.

Bij het kunstige houtsnijwerk van de Maori's (de oorspronkelijke bewoners van Nieuw-Zeeland), zag ik mooi houtsnijwerk en attributen voor de vogelvangst: voerbakken of waterbakken met pootstrikken of kopstrikken.

Een zeer mak vogeltje is de Fantail (Rhipidura fuliginosa), geen waaiersstaart, maar een vliegenvanger. Hij kwam dikwijls bij mij op bezoek als ik in de

schuur bezig was. Hij jaagde op fruitvliegjes en kwetterde lustig een deuntje.

Ook zo mak zijn Silvereye's of Brillvogeltjes (*Zosterops lateralis*). Beide soorten kan je overal tegenkomen in tuinen, parken en bossen.

Het binnenland met zijn geaccidenteerd terrein (alleen geschikt voor schapen en tegenwoordig ook veel koeien) heeft niet veel vogels. We hebben op het Noordereiland behoorlijke afstanden afgelegd, maar ondanks de schijnbaar geschikte biotopen (overal groen en water, talloze bosjes, kreken en rivieren) was er soms in geen 100 km een vogel te zien. Bij een boerderij soms een paar spreeuwen (gewone zwarte of myna's) en bij een dorp een paartje Magpie (*Gym-*

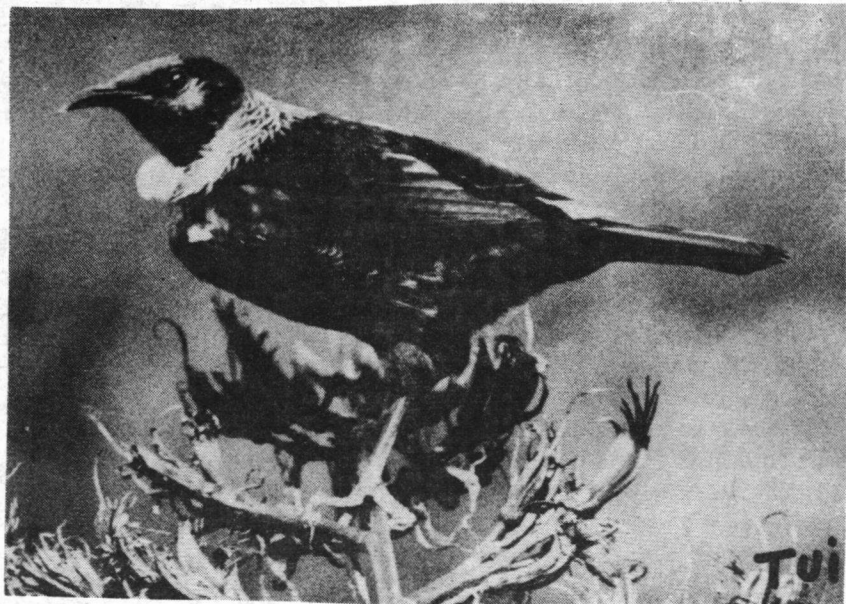
MAGPIE

per (*Anthus novaeseelandia*).

hornia tibicus), de vervangers van onze kraaien. Deze behoort niet tot de corvidae maar lijkt het meest op een Bonte Kraai. Het is in onze ogen een lelijk maar merkwaardig beest, en naar ik dikwijls gezien heb een enorme insektenopruijer. Zij maken je s' morgens wakker, zitten dan naast elkaar op de grond en geven een mooie zang weg. Het geluid is vergelijkbaar met dat van onze Wielewaal.

In de omgeving van de kwekerijen (groenten en fruit), zag ik nog de meeste vogelsoorten. De meeste soorten zijn al zo'n 100 jaar geleden geïmporteerd. Hier vindt je Merel, Zanglijster, Vink, Groenling, Putter, Heggemus, Geelgors, Californische Kuifkwartel en op vlakke terreinen ook Veldleeuwerik en N.Z. Pie-

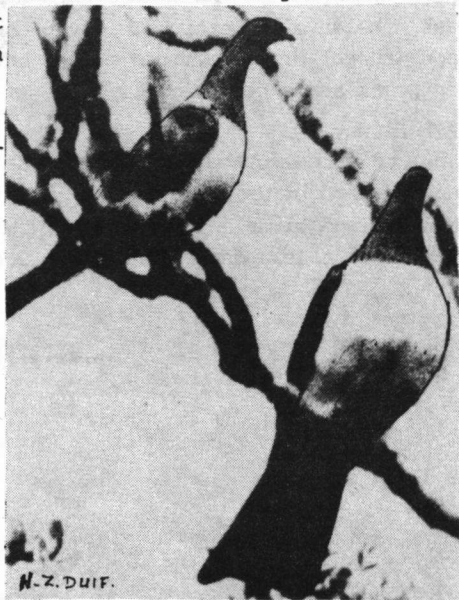
De Pukeko (*Porphyrio melanotus*), een enorm groot waterhoen is een echte N.Zee-landse vogel en komt zowel op de weilanden als op vochtige plaatsen voor. Ze

zijn niet direct aan het water gebonden.

Het belangrijkste en mooiste gebied van Nieuw-Zeeland zijn de bossen, zeg maar oerwouden, waarvan resten midden in de stad voorkomen (2000 jaar oude bomen

vindt je daar). Bomen waarvan ik nooit eerder heb gehoord en enorme aantallen varens en boomvarens van meer dan 10 meter hoog. Verder veel bomen en lianen begroeid met korstmossen en plukken Baardmos. Dat alles duidt op veel regen. Ook rond de vulkanen zijn deze bossen te vinden, het is er doodstil. Af en toe hoor je het prachtige geluid van een Tui (*Prostemadera novaeseelandica*) en soms ook de Belvogel (*Anthornis melanora*). Hier zag ik ook een Rifleman (*Acanthisitta chloris*, een soort winterkoning) en de Tomtit (Roodborst, *Petroica maerocephala*) en de Grijszanger (*Gerygone igata*). Het bos is zo donker, dat er zelfs met 400 ASA nog niet te fotograferen is. Op boomvruchten foeragerend zag ik enige keren de N.Z. duif (*Nemiphaea novaeseelandica*) en langs

de riviertjes kwam ik de N.Z. IJsvogel (*Halcyon sanata*) tegen.

De meest noordwestelijke streek die we bezochten was de Coromandel, waar kusten zijn met zandstranden. Hier zag ik de Jan van Gent en de Zwarte Scholekster langs vliegen en rustend op het strand enige Witfront Sterns (*Sterna striata*). Wat mij in Nieuw-Zeeland het meest trof, was de heldere atmosfeer, nooit mist of nevel. De zon gaat koperrood onder en daarna is er een ongelooflijk mooie sterrenhemel met melkweg en krapnevel en een maan met een ander gezicht. Het eerste- en laatste kwartier zijn omgekeerd vergeleken met hier. Als er wolken komen, (de lucht is snel bedekt met cumulus) dan regent het ook meteen, maar het water verdwijnt zeer snel in de vulkanische grond. De Mount-Egmond trekt veel bewolking aan vanuit zee en draagt bijna steeds een kraag van wolken. Zeer veel riviertjes stromen van de berg naar beneden en vormen meertjes waar dan weer watervogels broeden. De Canadagans heeft zich hier gevestigd en broedt hier. Aan een riviermonding bij Awakino trof ik een groep Paradijseenden. Facinerend was het om te kijken over de Tasmanzee, richting Australië, dat er toch wel 1500 km. vandaan ligt. Je ziet een glasheldere horizon, geen scheepvaart, blauwgroene golven, staalblauwe lucht, enkele Roodsnavelmeeuwen (*Larus scopulinus*) en een Mantelmeeuw (*Larus dominicanus*). Het is een andere wereld, van Nederland uit gezien, aan de andere kant van de aardbol.

Wie naar Nieuw-Zeeland wil voor de vogels zal veel tijd en geld moeten besteden en over een auto + caravan moeten beschikken want buiten de auto zijn er bijna geen vervoer mogelijkheden. Grote afstanden legt men af per vliegtuig. In Nieuw-Zeeland zijn geen gevaarlijke dieren of insecten. Slangen en vergiftige spinnen ontbreken. Hinderlijk zijn de sand-flies, zandvliegjes, niet groter dan enkelen millimeters. Ze geven een venijnig steekje en meestal verschijnt een druppel bloed, sommigen mensen krijgen er bulten van. Er zijn spuitbussen en pasta's als tegenmiddel.

Literatuur:

- The new guide to the birds of New-Zealand. R.A.Falla, R.B.Silson en Turbotl.
 New Zealand birds by Warren Jacobs.
 New Zealand birds and flowers. D.W.Sinclair.
 The ancient islands. Brian Enting & Les Molloy.

A.Kooij.